

De Leyens Route

Afkortingen:

LA = Linksaf • LAH = Links aanhouden • LZ = Linkerzijde

RD = Rechtdoor • RA = Rechtsaf • RZ = Rechterzijde • RAH = Rechts aanhouden

Route 'Noord'

- 1 Start onder de Randstadrailhalte 'De Leyens'
- 2 Ga **RD** langs het van 't Hoffplein (richting apotheek) (1)
- 3 Ga **RA** onder het viaduct door en over de brug (2)
- 4 Ga **LA** naar boven
- 5 Ga na het oversteken van het fietspad **RA** de Galjoenkade op
- 6 Steek bij het bord Galjoenkade het fietspad over en ga naar boven en **LA**
- 7 Houd **RD** aan en ga **RA** de Fluitschipkade op tot aan de Kadelaan (3)
- 8 Ga **LA** en **RD** tot het bord Boeierkade (4), ga hier **LA**
- 9 Ga bij het kruispunt op het woonerf **RA** en volg de Aakwerf
- 10 Steek het fietspad over en ga **RD** (5)
- 11 **LAH** de Kempenaarwerf op
- 12 Ga **RD** over de brug en ga na de huizen bij de Werflaan **LA** (6)
- 13 Ga bij einde woonerf **RA**, steek de Werflaan over en houd **RD** aan
- 14 Ga **LA** om de patio-bungalows heen (7)
- 15 Vervolgens **RD**, steek het fietspad over, **RD** en ga bij het klinkerpleintje **LA** (8)
- 16 Ga bij de T-splitsing **RA** en bij de Argonautenrede **LA**
- 17 Ga aan het einde **RA**, en ga bij de Redelaan **RA**
- 18 Ga bij de verkeersdrempel **LA** en steek de Redelaan over, ga **RA** en daarna **LAH**, Het Lange Land
- 19 Ga bij de Abel Tasmanrede **LA** en aan het einde weer **LA**
- 20 Ga **RA** de Nansenrede in en ga **RD** via het schelpenasfaltpad, **LAH** (9)
- 21 Ga via het speeltuintje omhoog steek over en ga **LA** (blijf hoog)

Route 'Zuid'

- 1 Start wandeling onder de Randstadrailhalte 'De Leyens' (1)
- 2 Ga **RD** door het winkelcentrum De Leyens en ga bij het driehoekig pleintje voor de Blokker **RA**
- 3 Steek **RD** over bij de zebra, ga **RA** de Jacques Tatistroom in en vervolgens **2x LA** (2)
- 4 Bij het einde woonerf **RA** de Bert Haanstrastroom volgen, ga **RA** de John Fordstroom in en ga **LA** over het woonerf (*hier kunt u RA via het asfaltpad onder de tramlijn door langs de oude doortocht de Hoekerkade bereiken*)
- 5 Vervolgens **RD** bij de Fellinistroom en ga aan het einde Fellinistroom **RA**
- 6 Volg **LA** de Bunuelstroom en ga vervolgens **LA** en **RA** over de René Clairstroom
- 7 Steek de Bunuelstroom over en ga tussen de aanleunwoningen van de Bergmanstroom door naar het parkeerterrein van Buytenhage, schuin **RAH** en onder de loopbrug door (3)
- 8 Ga **LA** over het brede pad door het park Buytenhage tot aan de Filmlaan en ga hier **LA** het tegelpad op
- 9 Steek **RA** de Filmlaan over naar de brug Binnenpark, ga de brug over (4) en dan 1ste mogelijkheid **LA**, ga op het woonerf **RA**, **RD** Elia Kazanstroom volgen, vervolgens **LA** en **RD** onder de poortwoning door

- 22 Ga bij de driesprong **RA** omlaag
- 23 Ga bij de James Cookrede **RA**
- 24 Ga aan het einde **RA** langs het havenkje met aanlegsteigers
- 25 Vervolgens **RD** over de Hulkwerf, **RD** over de Giekwerf en **RA** over de ophaalbrug (10)
- 26 Ga **RD** tot de Kadelaan, daar **RA**, vervolgens **RD** tot het einde en ga dan **RA**
- 27 Ga **LA** bij de Sloepkade en aan het einde **LA**
- 28 **RAH**, op de Tjotterkade steeds **RAH** (11)
- 29 Ga bij het fietspad **RA**, **RD** tot begin paardenpad en volg hier **LA** het fietspad naar de dijk
- 30 Volg het fietspad op de ringdijk tot de tweede mogelijkheid **LA** (12)
- 31 Ga daar **LA** en ga op de Vletkade **RA**
- 32 Vervolg de weg via de Peggekade en het Peggeplein en ga aan het einde **LA**
- 33 Steek de Kadelaan over en ga **RD** tussen de huizen door
- 34 Ga **2x RA** en ga bij de Kadelaan **LA**
- 35 Steek bij de verhoogde zebra over en ga dan **LA**
- 36 Vervolgens **RD** en **RAH**, ga op de Hoekerkade **RA** (13) en vervolgens **RD** tot het fietspad naar de dijk
- 37 Ga **LA**, **LAH** en ga vervolgens **RA** (Hoogaarskade)
- 38 Sla aan het einde **LA**, **RD** tussen de huizen door, langs het kerkgebouw De Doortocht over het water en dan **RA** tot het eindpunt (beginpunt) (14)

- 10 Steek bij de verkeersdrempel over, ga **RA** en direct **LA** de Joris Ivensstroom op
- 11 Ga 1ste mogelijkheid **RA** tussen de huizen door, langs het speelpleintje
- 12 Steek over, ga **LA** en blijf de weg (het pad) naar rechts volgen, steek bij de Broekwegzijde over en ga **LA**
- 13 Ga **RA** de Sheridanzijde in, ga aan het einde **LA**, ga **RA** over de verkeersdrempel en steek meteen **LA** over en ga **RD** (5)
- 14 Ga bij de Molièrezijde **RA**, vervolgens **LA** en weer **RA**
- 15 Houd **RD** aan, ga **LA**, vervolgens **RA**, bij de Shakespearzijde **RA** volgen en bij het Kruispunt GGD-gebouw **LA** en steek **RA** over (6)
- 16 Houd **RD** aan, ga omhoog en weer omlaag langs de appartementen Pavane en Sarabande (7)
- 17 Ga **RA** Traviataschouw, vervolgens **LA** Toscaschouw, **RA** Salomé-schouw en **LA** Aïdaschouw (8)
- 18 **RAH** de Candidaschouw en na huisnr. 42 **RA** tussen de huizen door en via het groene binnenpleintje naar de Fidelioschouw
- 19 Ga bij de Videlaschouw **LA** en ga **RA** naar de Antigonéschouw, op de hoek van kerkgebouw De Olijftak (9) **RA** de Broekweg-schouw (later Broekwegzijde) volgen tot het winkelcentrum De Leyens, het eindpunt (beginpunt)

Info route 'Zuid'

Lengte: 4,5 km (4440 m)
Beginpunt: Randstadrailhalte De Leyens
Eindpunt: Randstadrailhalte De Leyens

Achtergrondinformatie wandeltocht

- 1 Als buurtcentrum met vijftig woningen is winkelcentrum De Leyens in 1981 gerealiseerd door Delfland Bedrijven. Het winkelcentrum is opgevat als een heus dorps straatje met aan weerszijden van de Broekwegzijde een winkelgalerij waarboven woningen. Alles gedekt met een grote langskap. Vooral vanaf het hoger gelegen Randstadrailstation dat in het wijkcentrum ingepast is, heeft u mooi zicht op de daken behorend bij dit winkel- en wooncentrum. Bij dit project horen de woningen met de grote kobaltblauwe balkons met witte open wenteltrap. Deze woningen waarbij het opvallende balkon tevens dienst doet als carport én entree, zijn gebouwd aan de Stan Laursenstroom, de Mullensstroom en de Sartrezijde.
- 2 Zandstra, De Clercq Zubli en Lammertsma en partners realiseerden in 1976 in opdracht van het ABP een groot bouwplan van 386 woningen in het filmbuurtje of de Strokenbuurt. Het heeft nog sterk het karakter van de jaren zeventig mede door het wegensel in de vorm van een boom met zijn vertakkingen naar de vele kleine woonerven. Het geheel bestaat uit eengezinswoningen en gestapelde woningen met afwisselend kop- en langsegevels aan de straat die steeds van elkaar verspringen. Dit betekent tevens een afwisseling van langskap en puintdak aan de straatzijde. De bergingen aan de voorzijde zijn in uitbouwen geplaatst die met een zadeldak of lessenaarsdak zijn gedekt. Door dit stukje De Leyens loopt de Hoofdtocht die parallel aan de Bert Haanstrastroom onder de woningen en de weg doorgaat. Een ander net zo'n groot bouwplan realiseerde Groosman Partners in de Strokenbuurt. Het gaat om 414 eengezinswoningen in lichtoranje baksteen met a-symmetrische kappen die steeds deels doorlopen tot aan de eerste woonlaag.
- 3 Aan de Bergmanstroom ligt het Woonzorgcentrum Buytenhage, dat bestaat uit 108 bejaardenwoningen waaronder een aantal losstaande aanleunwoningen. Het werd gerealiseerd in 1980 door architectenbureau Van Woerden Schneider Duërmeyer BV. De woongebouwen en aanleunwoningen zijn alle rechthoekig met plat dak. De lichtgele gevelsteen wordt afgewisseld met witte betonnen delen als omlijsting van de balkons en als horizontalen bij de vier woonlagen. Blauwgrijs is de kleur die verder terugkomt in de omlijstingen van kozijnen en balkons en in de loopbrug tussen de twee gebouwdelen.
- 4 Het Binnenpark is de tegenhanger van het Buytenpark en ligt tussen de wijken De Leyens en Buytenwegh in. Het is ongeveer 20 hectare groot en verbonden met de groenstrook langs de Meerpolderdijk waarlangs de uitlopers van de Hoofdtocht natuurlijke oevers zijn gecreëerd. De waterloop in het Binnenpark is hier en daar verbreed tot een vijver, er zijn tal van voetpaden en enkele fietspaden. Het noordelijke deel richting Meerpolder heeft het karakter van weidelandschap, het zuidelijke deel heeft meer boschages. In de punt naar de rotonde nabij hotel-restaurant De Sniep zijn enkele sportvoorzieningen.
- 5 De Zijdenbuurt wordt gevormd door twee grotere bouwprojecten. Eén van Leo de Jonge uit 1982 voor 274 woningen tussen de Sartre- en Shawzijde met zowel eengezinswoningen als gestapelde bouw. Binnen dit project een diversiteit in vormen: eenlaagshuizen met plat dak, traditionele tweelaagshuizen met langskap en huizen met a-symmetrische kappen én galerijwoningen. Één een project van Rondelap Oosterheert Wubben BV uit 1985 bestaande uit 148 woningen in rijtjes met langskap en grote decoratieve witte dakgoten en lichte baksteen en houtafwerking in de gevels.
- 6 Aan de Brechtzijde staan een aantal zorginstellingen op rij, alle in speciaal voor het specifieke doel gebouwde gebouwen. De GGD Zuid-Holland West, dierenkliniek De Leyens met de consequente achtkantige vorm die steeds terugkeert in de praktijkruimten én in aangrenzend woonhuis, ziekenhuis het Lange Land in 1985 gerealiseerd door Roelofs Nijst Lucas architectenbureau en sindsdien uitgebreid, GGD De Rivierduinen in 1998 gerealiseerd door De Jong en Bokstijn Architecten en in 2008 uitgebreid, én het voormalig verpleeghuis VVR later REC (Regionaal Expertise Centrum), dat gesloopt en herbouwd zal worden en in 2010 herrezen zal zijn. Een opvallend gedateerd jaren zeventig detail uit de tuin van het oude verpleeghuis zijn de treinbielzen die werden gebruikt als omlijsting van plantenborders.
- 7 De Spaanse Sarabande en de Italiaanse Pavane zijn oude dansen. Deze mooie namen zijn gegeven aan twee appartementencomplexen van Van Aken Architectuur en Stedebouw uit 2002-2004 aan de Saloméschouw. Pavane heeft een staande vorm met tien woonlagen waarin veertig koopwoningen zijn ondergebracht. Sarabande heeft een liggende vorm met afwisselend in hoogte vier woonlagen waarin 51 huurwoningen voor senioren. Tussen de gebouwen bevindt

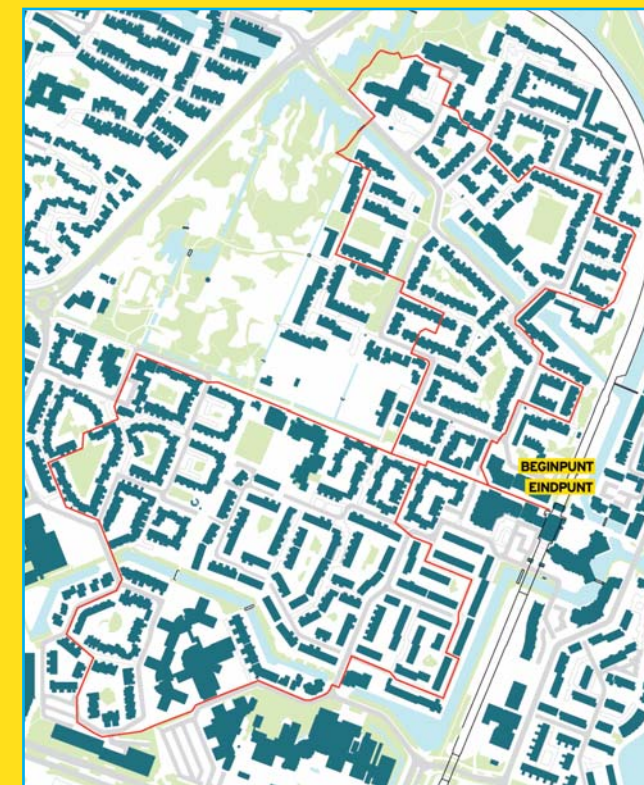
zich een parkeergarage met een gezamenlijke ingang. Mede door het gebruik van warme kleuren, de gewolkte baksteen en de okerleurige gevelplaten, en de compositie van de twee gebouwen is het een geslaagd geheel met de open gevels met terrassen en balkons naar de wijk gericht.

8 De Schouwenbuurt wordt gekenmerkt door een grote variatie aan woningen; vrijstaande villa's, herenhuizen met balkons aan de voorzijde, ruime splitlevelwoningen en woningen met veel hout aan de gevels. Allemaal kleinschalige projecten. Groter is het bouwplan van Shell in dit deel van de wijk. Een bouwplan voor 295 woningen voor de Schouwen en de Zijden aan de kant van de oude Broekweg. De woningen zijn in 1976 gebouwd naar ontwerp van de Maatschap voor architectuur en ruimtelijke vormgeving Van Wijk en Gelderblom. De Maatschap ontwikkelde vanuit een breedtemaat van 4,5 meter een aantal woningtypen met verschillende hoogten. Door deze woningen op een aparte wijze te schakelen, met name op de hoeken, is een zeer gevarieerd straatbeeld ontstaan. Een wat kleinere plan, van 64 woningen aan de Medea- en Esmoreitschouw, ook uit 1976, is veel rechtlijniiger van opzet. Hier zijn splitlevelwoningen in een U-patroon rondom twee binnenterreinen gesitueerd waarop garages uitkomen. Het ontwerp is van architect Van Ardenne uit Arnhem.

9 De Olijftak werd gebouwd in opdracht van de gereformeerde kerk van Zoetermeer door Hoogstad BV Architecten uit Rotterdam in 1975-1976. Het is een onopvallend gebouw dat goed past in haar omgeving van woonhuizen en school. Bij beter kijken heeft het sympathieke kerkje een opvallende schuine kap met een transparant gedeelte en aan de Broekwegschouwzijde een klokkenstoel met luiddklok.

10 De Broekweg waarop u nu loopt is eeuwenoud. Broek is een oud woord voor een stuk land met een hoge grondwaterstand. Broekweg betekent dan: 'weg door het moeras'. Waarschijnlijk maakte deze weg al in de tiende eeuw onderdeel uit van de oudste ontginningen in dit gebied en lag toen hoger zo'n vijf meter hoger dan nu. Door het afgraven van het veen in de directe omgeving is het straatniveau nu een stuk lager. De oude Broekweg wordt onderbroken door het Stadscentrum en heet vanuit dat centrum achtereenvolgens: J.L. van Rijweg, Broekwegschouw, Broekwegzijde en Broekwegkade. Eén oude boerderij uit omstreeks 1916 (Broekwegzijde 193) is nog in gebruik. Niet meer voor de landbouw zoals toen de familie van landbouwer De Rooij er woonde. Nu is hier een mooie en centrale locatie voor kinderopvang. De boerderij is van het type 'langhuisboerderij' en was oorspronkelijk bedoeld voor twee landarbeidersgezinnen. De twee voordeuren bevonden zich in de zijgevel. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld met in de geveltop een bakstenen balustrade en daaronder een rondboogfries met decoraties. De naam op de gevelsteen 'Ora et Labora' betekent 'Bid en Werk'. Naast Broekwegzijde 193 zijn de wijktuinen. Een groene oase compleet met windsingels, boomgaard en bijenkasten.

COLOFON

Deze wandelbrochure is een uitgave van stichting Floravontuur Promotie Zoetermeer en de gemeente Zoetermeer. De route is beschikbaar bij het Stadhuis, de Zoetermeerse bibliotheken en het kantoor Floravontuur Promotie Zoetermeer aan de 1ste Stationsstraat 97. Tevens zijn exemplaren beschikbaar bij de hotels, recreatiemogelijkheden en overige attracties in Zoetermeer. De route is via internet te downloaden op www.promotiezoetermeer.nl

Redactie	Botine Koopmans Johanneke de Rooij
Tekst	Simone Langeveld
Fotografie	Simone Langeveld
Vormgeving	Art&Finish reclame Zoetermeer
Plattegrond	Richard Goedhuys
Druk	Uleman de Residentie
Oplage	2500

Niets uit deze brochure mag zonder toestemming van stichting Floravontuur Promotie Zoetermeer worden overgenomen. Tips, suggesties en andere aanbevelingen kunnen via info@promotiezoetermeer.nl worden doorgegeven.

veelzijdig
ZOETERMEER
Een serie van architectuurwandelingen

**Beter bekeken,
meer gezien.**

De Leyens